

Sygn. akt III APo 4/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Krystyna Smaga
Sędziowie:	SA Bogdan Świerk SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Krzysztof Wiater	

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Lublinie delegowanej do Prokuratury Apelacyjnej w Lublinie Ewy Szkodzińskiej-Łacek

po rozpoznaniu w dniu 14 sierpnia 2012 r. w Lublinie

sprawy R. Z.

z udziałem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy MEN Beaty Sadowskiej-Zajac

na skutek odwołania R. Z.

od orzeczenia Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla (...) przy Ministrze Edukacji Narodowej

z dnia 14 lutego 2012 r. sygn. akt OKDN-19/11/12

oddala odwołanie.

III APo 4/12

UZASADNIENIE

Komisja Dyscyplinarna dla (...) przy Wojewodzie (...) orzeczeniem dyscyplinarnym z 30 marca 2011 roku uznała R. Z. winnym zarzucanych mu przewinień polegających na tym, że uchybił godności zawodu nauczyciela i obowiązkom w realizowaniu zadań związanych ze stanowiskiem pracy oraz podstawowymi funkcjami szkoły w szczególności funkcją wychowawczą i opiekuńczą o których mowa w art. 6 ustawy – Karta Nauczyciela (Dz U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.) . Obwiniony działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przywłaszczył sobie autorstwo całości pracy E. F. „ diagnoza implementacji kompetencji kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy. Swoim nieetycznym postępowaniem obwiniony niekorzystnie wpłynął na atmosferę panującą w szkole oraz wizerunek szkoły w środowisku lokalnym. Utracił zaufanie jako nauczyciel, wychowawca i dyrektor szkoły.

Komisja Dyscyplinarna wymierzyła obwinionemu R. Z. karę dyscyplinarną określoną w art. 76 ust 1 pkt 1 ustawy – karty Nauczyciela tj. karę nagany z ostrzeżeniem.

W uzasadnieniu orzeczenia komisja wskazała, że 16 listopada 2010 roku do Rzecznika Dyscyplinarnego dla Komisji Dyscyplinarnej dla (...) przy Wojewodzie (...) wpłynął wniosek E. F. , nauczyciela zespołu Szkół (...) nr.(...) w G. o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec R. Z. dyrektora Zespołu szkół (...) w G.. Dnia 3 grudnia 2010 roku zastępca rzecznika dyscyplinarnego wszczął postępowanie wyjaśniające. W toku postępowania wyjaśniającego przesłuchano obwinionego i 5 świadków, dokonano analizy dokumentacji przedstawionej przez świadków oraz protokołów przesłuchań świadków i obwinionego.

Powyższa sprawa stała się również przedmiotem postępowania VII Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Siedlcach. W dniu 3 listopada 2010 roku został wydany wyrok , w którym uznano winę oskarżonego w zakresie czynu spełniającego dyspozycje art. 115 ust 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U z 2006 roku nr. 90 poz. 631 z póź zm.). Jednocześnie uwzględniając całokształt okoliczności zastosowano środki związane z poddaniem sprawcy próbie określonej w art. 66 k.k. i zobowiązano sprawcę do naprawienia szkody w myśl art. 67 § 3 k.k. oraz art. 39 pkt 7.

Komisja zaznaczyła, że Sąd karny ma większe i skuteczniejsze środki prowadzenia postępowania dowodowego niż komisja dyscyplinarna, stąd w toczącym się postępowaniu dyscyplinarnym wykorzystano ustalenia, wnioski i orzeczenie Sądu Rejonowego w Siedlcach. Postępowanie wyjaśniające Rzecznika Dyscyplinarnego dla Komisji Dyscyplinarnej dla (...) przy Wojewodzie (...) miało również na celu określenie skutków społecznych w środowisku szkolnym i lokalnym tego czynu, stopnia jego szkodliwości społecznej, utraty zaufania wobec obwinionego jako nauczyciela, wychowawcy i dyrektora szkoły. Komisja dyscyplinarna dla (...) przy Wojewodzie (...) dokonała analizy materiału dowodowego w przedmiotowej sprawie . W toku postępowania dowodowego przesłuchano czterech świadków : E. F., J. W., T. T. , A. T.. Zeznania świadków potwierdziły stawiane R. Z. zarzuty. Dowody i zeznania świadków są spójne i potwierdzają złamanie przez obwinionego prawa i norm etyki zawodowej. R. Z. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przywłaszczył sobie autorstwo całości pracy E. F. „ diagnoza implementacji kompetencji kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy. Zgodnie z ustaleniami, autorem pracy była E. F. , która sama zbierała materiały do pracy , pisała wnioski , opatrywała komentarzem , dokonywała ich selekcji i wyboru. Opracowanie zostało przygotowane zgodnie ze wskazówkami M. W. koordynatora regionalnego projektu szkoła kluczowych kompetencji , we współpracy z innymi nauczycielami uczestniczącymi w realizacji projektu. Świadców J. W. i T. T. na prośbę E. F. wykonali analizę (...). Wersję elektroniczną tekstu przygotowała A. T. – pracownik administracyjny szkoły. Rola dyrektora R. Z. ograniczała się do zgłoszenia szkoły do uczestnictwa w projekcie, ustnych konsultacji w trakcie opracowania materiału i realizacji projektu oraz przekazania mapy, która została umieszczona w opracowaniu.

Komisja uznała, że działając niezgodnie z prawem R. Z. uchybił godności zawodu nauczyciela i obowiązkom w realizowaniu zadań związanych ze stanowiskiem pracy oraz podstawowymi funkcjami szkoły w szczególności funkcją wychowawczą a i opiekuńczą o których mowa w art. 6 ustawy – Karta Nauczyciela. Postępowanie potwierdziło , że działanie R. Z. miało negatywne skutki społeczne, doprowadziło do utraty zaufania wobec obwinionego jako nauczyciela, wychowawcy i dyrektora szkoły. Sprawa była komentowana w lokalnych mediach , szeroko i negatywnie odbierana przez uczniów i rodziców. R. Z. utracił autorytet i zaufanie społeczne w środowisku lokalnym niezbędne do wykonywania powierzonej funkcji dyrektora szkoły i wychowawcy młodzieży. W myśl prawidłowo pojętego procesu wychowawczego szkoły, konieczności poszanowania norm etyczno moralnych zachowań dyrektora i nauczyciela wobec współpracowników, oraz szanowania etosu zawodu nauczycielskiego ważne jest napiętnowanie takiej postawy poprzez wymierzenie zaproponowanej kary i skłonienie obwinionego do refleksji nad własnym postępowaniem oraz podjęcia działań zmierzających do odbudowy swojego wizerunku i autorytetu.

Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej rozpoznając sprawę na skutek odwołania obwinionego orzeczeniem z dnia 14 lutego 2012 roku postanowiła zaskarżone orzeczenie utrzymać w mocy.

W uzasadnieniu postanowienia odwoławcza Komisja stwierdziła, że Komisja Dyscyplinarna dla (...) przy Wojewodzie (...) prowadziła postępowanie dyscyplinarne i wydała orzeczenie na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 1998 roku w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego (Dz. U. nr 15 z 1998 roku poz. 64) które nie utraciło mocy obowiązującej po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 18 lutego 2000 roku o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. nr. 19 poz. 239 ze zmianami.) Jednoznacznie stwierdza to uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2011 roku.

Komisja odwoławcza podniosła, że obwiniony nie przedstawił nowych okoliczności, bądź dowodów które podważyłyby zebrany w sprawie materiał dowodowy. Wskazano też, że Komisja Dyscyplinarna dla (...) przy Wojewodzie (...) wydając orzeczenie dokonała wnikliwej oceny materiału dowodowego, a także słusznie uznała, że sąd karny prowadząc postępowania ma większe i skuteczniejsze środki dla ustalenia stanu faktycznego rozpoznawanej sprawy, dlatego wykorzystwała ustalenia wnioski i orzeczenia Sądu Rejonowego w Siedlcach. Odnosząc się do czynu który popełnił obwiniony, Komisja stwierdziła, że przywłaszczenie autorstwa całości pracy E. F. „diagnoza implementacji kompetencji kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy” jest wysoce nieetyczne, a przyjęcie nieuzasadnionego wynagrodzenia podważa społeczną rangę zawodu nauczyciela i dyrektora szkoły. Czynem swym obwiniony uchybił godności zawodu i obowiązkom nauczyciela.

Od tego postanowienia obwiniony R. Z. oraz jego pełnomocnik złożył odwołanie do Sądu Apelacyjnego

Odwołanie pełnomocnika obwinionego zarzuca:

1) naruszenie przepisów prawa polegające na błędnym uznaniu, że Komisja Dyscyplinarna dla (...) przy Wojewodzie (...) orzekała na podstawie obowiązującego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 1998 r. w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego (Dz.U. Nr 15, poz. 64) a zatem postępowanie nie jest dotknięte wadą nieważności, w sytuacji gdy w ocenie skarżącego interpretacja przepisu art. 16 ustawy z dnia 18 lutego 2000 roku o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U z 2000 roku Nr 19 poz. 239 ze zmianami) wskazuje, że w/w rozporządzenie utraciło moc z dniem 7 października 2000 roku

2) z ostrożności, w razie uznania, że rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 1998 r. w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego nie utraciło mocy obowiązującej - naruszenie § 35 ust 4 w/w rozporządzenia - poprzez zaniechanie prowadzenia przez komisje ustaleń w zakresie winy, a poprzestanie na badaniu jedynie skutków społecznych czynu obwinionego oraz nieuwzględnieniu okoliczności korzystnych dla obwinionego. Mając powyższe na uwadze na mocy art. 386 § 2 k.p.c. skarżący wnosil o stwierdzenie nieważności postępowania przed Komisją Dyscyplinarną dla (...) przy Wojewodzie (...) oraz odwoławczą Komisją Dyscyplinarną dla (...) przy Ministrze Edukacji Narodowej i zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością, ewentualnie o uniewinnienie obwinionego.

Obwiniony, zarzucając brak obiektywizmu w rozpoznawaniu sprawy, poprzez działania personalne wymierzone przeciwko jego osobie, oraz nie uwzględnienie okoliczności przemawiających na jego korzyść - zeznań świadków - w tym świadka A. T. wnosil o uchylenie zaskarżonego orzeczenia dyscyplinarnego oraz orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej dla (...) przy Wojewodzie (...) z dnia 30 marca 2011 roku i uniewinnienie od zarzutu.

Wstępując do postępowania Prokurator Prokuratury Apelacyjnej w Lublinie wnosil o oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Odwołanie jest bezzasadne i z tego powodu podlega oddaleniu. Wydane w dniu 14 lipca 2011 roku przez Odwoławczą Komisję Dyscyplinarną dla (...) przy Ministrze Edukacji Narodowej postanowienie odpowiada prawu, mimo dość lakonicznego uzasadnienia.

Nie jest słuszny zarzut dotyczący nieważności postępowania wobec utraty mocy obowiązującej rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 1998 r. w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego (Dz. U. Nr 15, poz. 64. Stwierdzić należy, że podstawą prawną wydania powyższego rozporządzenia był art. 85 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1997 r., Nr 56, poz. 357 ze zm.). Ustawa z dnia 18 lutego 2000 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 19, poz. 239) w art. 1 wprowadziła szereg zmian do ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela wliczając enumeratywnie przepisy, których te zmiany dotyczyły. Artykuł 85 Karty Nauczyciela nie podlegał zmianom, a zatem przepisy wykonawcze wydane na podstawie tego przepisu w dalszym ciągu zachowują moc prawną. Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 1998 r. w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego nie utraciło mocy obowiązującej po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie z dnia 18 lutego 2000 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw .

Stanowisko takie wyraził Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z dnia 18 maja 2011 roku (III PZP 1/11).

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie został również naruszony § 35 ust 4 w/w rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 1998 r. w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego,

Zgodnie z powyższym przepisem, jeżeli w sprawie będącej przedmiotem postępowania dyscyplinarnego zapadł prawomocny skazujący wyrok sądowy, skład orzekający jest związany ustaleniami sądu w zakresie winy.

Zarzut naruszenia tego przepisu jest bezprzedmiotowy, bowiem bezspornym jest, że w sprawie karnej toczącej się wobec R. Z. nie zapadł wyrok skazujący. Wyrokiem z dnia 3 listopada 2010 roku Sąd Rejonowy w Siedlcach w sprawie VIIK618/10 na podstawie art. 66§ 1 k.k i art. 67§ 1 k.k postępowanie karne przeciwko R. Z. warunkowo umorzył na okres 2 lat tytułem próby.

Mieć należy na uwadze, że w rozpoznawanej sprawie postępowanie dyscyplinarne przeciwko skarżącemu prowadzone było niezależnie od prowadzonego przeciwko niemu jako oskarżonemu z tytułu popełnienia tego samego czynu postępowania karnego przed Sądem Rejonowym w Siedlcach.

Jakkolwiek komisje dyscyplinarne w uzasadnieniu orzeczeń powoływały się na wyrok Sądu Rejonowego w Siedlcach w sprawie karnej, to jednak nie budzi wątpliwości , że Komisja Dyscyplinarna dla (...) przy Wojewodzie (...) przeprowadziła postępowanie dowodowe i na tej podstawie dokonała własnych ustaleń oraz poczyniła trafną i właściwą ocenę postępowania obwinionego. W toku postępowania dyscyplinarnego przesłuchano obwinionego oraz świadków, dokonano analizy przedstawionej dokumentacji. Zebrany w toku postępowania dyscyplinarnego materiał dowodowy w tym zeznania świadków E. F., J. W., T. T. i A. T. potwierdziły przedstawione przez rzecznika dyscyplinarnego obwinionemu zarzuty. Komisje dyscyplinarne dokonały również oceny materiału dowodowego , wskazując , że zgromadzone dowody w tym zeznania świadków są spójne i potwierdzają naruszenie przez obwinionego prawa i norm etyki zawodowej. R. Z. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przywłaszczył sobie autorstwo całości pracy E. F. „ diagnoza implementacji kompetencji kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy”. Zgodnie z ustaleniami poczynionymi w toku postępowania dyscyplinarnego autorem pracy była E. F. , która sama zbierała materiały do pracy , pisała wnioski , opatrywała komentarzem , dokonywała ich selekcji i wyboru. Opracowanie zostało przygotowane zgodnie ze wskazówkami M. W. koordynatora regionalnego projektu „szkoła kluczowych kompetencji” , we współpracy z innymi nauczycielami uczestniczącymi w realizacji projektu. Świadkowie J. W. i T. T. na prośbę E. F. wykonali analizę (...). Wersję elektroniczną tekstu przygotowała A. T. – pracownik administracyjny szkoły. Rola dyrektora R. Z. ograniczała się do zgłoszenia szkoły do uczestnictwa w projekcie, ustnych konsultacji w trakcie opracowania materiału i realizacji projektu oraz przekazania mapy , która została umieszczona w opracowaniu.

Ustalenia te były tożsame z ustalonym stanem faktycznym dokonany w toku postępowania karnego toczącego się wobec R. Z., a zarzut mu postawiony w toku postępowania dyscyplinarnego - o to że działając w celu osiągnięcia

korzyści majątkowej przywłaszczył sobie autorstwo całości pracy E. F. „diagnoza implementacji kompetencji kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy” był tożsamy z zarzutem postępowania karnego .

R. Z. oskarżony został bowiem o to, że w okresie od 9 lutego 2009 do nie później niż 15 marca 2009 roku w G. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przywłaszczył sobie autorstwo całości pracy E. F. „diagnoza implementacji kompetencji kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy w ten sposób, że w dniu 9 lutego 2009 roku jako dyrektor (...) nr (...) im(...) W. zawarł z Wyższą Szkołą (...) w R. umowę o dzieło z przeniesieniem praw autorskich majątkowych na osobiste wykonanie w/w diagnozy, za wykonanie której miał otrzymać kwotę 2.821 złotych, a następnie zlecił wykonanie tej diagnozy nauczycielce szkoły E. F. zatajając jednocześnie, że jest to jego indywidualny odpłatny projekt, która ją wykonała i za pośrednictwem poczty elektronicznej przesłała do zleceniodawcy, zaś ten nawiązując do treści umowy naniósł na stronę tytułową diagnozy nazwisko jej autora R. Z., który nim nie był i zapłacił za wykonaną usługę zadeklarowaną kwotą pieniędzy, to jest o przestępstwo określone w art. 115 ust 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku p o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. nr. 90, poz. 631tj.).

Stwierdzić należy, że jakkolwiek wyrok który zapadł wobec R. §Z. nie jest wyrokiem skazującym, a więc nie podpada pod dyspozycję art. 11 k.p.c, czy też §34 pkt 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 1998 r. w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego, to jednak jest orzeczeniem stwierdzającym popełnienie przestępstwa, jak również potwierdzającym jego winę.

Zgodnie bowiem z art. 66. § 1 kodeksu karnego sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy nie karana za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 31 marca 2011 roku (sygn. akt II Ka 62/11), wyrok sądu Rejonowego w Siedlcach na skutek apelacji prokuratora został zaskądniczo zmieniony w ten sposób, że na podstawie art. 67 §3 k.k. zobowiązano oskarżonego R. Z. do naprawienia szkody w całości na rzecz pokrzywdzonej E. F. poprzez zwrócenie jej kwoty 2.821, złotych w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku w pozostałej części wyrok utrzymany został w mocy, a obie apelacje (prokuratora i obrońcy oskarżonego) uznane za oczywiście bezzasadne.

Niezasadny jest zarzutu braku ustaleń przez komisje dyscyplinarną w zakresie winy R. Z., i poprzestanie na badaniu skutków społecznych czynu obwinionego. Odniesienie się do stopnia winy obwinionego jakkolwiek w sposób lakoniczny wynika z uzasadnień orzeczeń dyscyplinarnych poprzez odesłanie do ustaleń i zapadłego wyroku w sprawie karnej warunkowo umarzającego postępowanie, oraz poprzez wyrażoną przez komisje negatywną ocenę postępowania obwinionego. Dokonując oceny czynu który popełnił obwiniony, Komisja stwierdziła, że przywłaszczenie autorstwa całości pracy E. F. było wysoce nieetyczne, a przyjęcie nieuzasadnionego wynagrodzenia podważa społeczną rangę zawodu nauczyciela i dyrektora szkoły. Czynem swym obwiniony uchybił godności zawodu i obowiązkowi nauczyciela. Stanowisko to Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje.

W tym stanie rzeczy odwołanie obwinionego jak i jego pełnomocnika. stanowi jedynie polemikę z ustaleniami i oceną komisji dyscyplinarnych .

Stawiane zarzuty we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, zostały udowodnione i prawidłowo ocenione.

Odnosząc się do zarzutu nieuwzględnienia okoliczności korzystnych dla obwinionego wskazać należy, że wymierzona obwinionemu kara nagany jest najłagodniejszą z kar dyscyplinarnych wymienionych w art. 76 ustawy – Karta Nauczyciela.

Obwiniony jako nauczyciel i dyrektor szkoły miał obowiązek kształtować prawidłowe wzorce postępowania nie tylko uczniów lecz i pracowników w tym nauczycieli , dla których był przełożonym (art. 7 ustawy karta Nauczyciela). Zajmowane stanowisko obligowało do zachowania podwyższonej staranności i nienagannej postawy. R. Z. swoim zachowaniem podważył nie tylko zaufanie do siebie, ale również jak wskazała Komisja dyscyplinarna społecznej randze zawodu nauczyciela i funkcji dyrektora szkoły, a czynem swym uchybił godności wykonywanego zawodu i obowiązkom nauczyciela.

W tym stanie rzeczy odwołanie obwinionego jak i jego pełnomocnika. stanowi jedynie polemikę z ustaleniami i oceną komisji dyscyplinarnych .

Z tych względów i na mocy art. 77 ust.5 i 5a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (tekst jedn. Dz.U. Nr 97 z 2006 roku, poz.674) w związku z art.385 KPC Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.